

Az előfizetés ára:

1 egész évre 5 frt — kr.
1 fél évre 2 frt 50 kr.
1 negyed évre 1 frt 25 kr.

Körjegyzőknek, községeknek és néptanítóknak:
Egész évre 4 forint, fél évre 2 forint

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizethető és egyes lapjainak venni lehet a kiadóhivatalban, Traub B. és társa, Valentin Karoly, Böhm M., Luzsovics L., Weidinger N. üzletében és a fődohánytörsében.

Hirdetések:
mindenkor árjegyzék szerint.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
Nyilvánterben egy sor 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Nepomuk-utca 29. sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetéseket elfogad:

Külföldön:
Barek J. és társa Erfurthban. Haasenstein és Vogler, Steiner A. Hamburgban, Daube G. L., Knoll Ignác, Frankfurtban. Opellik A. Schalek Henrik, Mosse Rudolf, Bécsben.

Magyarországban:
Neuberger és Braun, Goldberger A. V., Lang Lipót, Schwarcz Gyula, Somogyi P. „Első magyar nemzetközi irodá”-ja Budapestben.

Kiadóhivatalunk és Janovszky H. király-utczában levő hirdetések felvételi irodája Pécsen.

Kéziratok

a szerkesztőséghez, Nepomuk-utca 29-ik sz. küldendők.

A Romániával kötött kereskedelmi szerződés megújításának kérdése.

A monarchiánk és Románia között megújítandó kereskedelmi szerződés kérdésében Magyarország különösen előnyös állást foglal el, mert a szerződés meg nem újítása oly eventualitásnak lenne tekintendő, mely Magyarországra nézve nemcsak nem káros, sőt némely tekintetben előnyös is lehet.

Kétségtelen, hogy az osztrák-magyar-román vám szerződés első sorban Ausztria érdekét szolgálja, bárha a szerződés által nyújtott előnyök legnagyobb része a románokat érte és pedig azért, mert az osztrák-magyar monarchia mindkét állama a szerződés határozatait a leglekiusmeretesebben tartotta be, míg Romániáról ezt nemcsak nem állíthatjuk, sőt épen ennek ellenkezőjét mondhatjuk s bizonyíthatjuk is.

Nézetünk szerint — mondja a Correspondance de Pesh — a szerződés megújítása csak akkor lehetséges, ha Romániában egy a közelemény, valamint és különösen a parlament afelől nyer tiszta, a tényeknek megfelelő álláspontot és megérti, hogy Romániát illetőleg is minden tekintetben előnyös, ha Ausztria-Magyarországgal való kereskedelmi politikai viszonya szerződésileg biztosítva van.

Aionások részéről a vágó-marha importjuk ellen érvényesített határozás miatt hangoztatott panaszok tökéletesen okadatolatlanok.

Magyarországot tekintettel a gazdasági kényszer-veleményre, valamint a monarchia másik államával kötött egészségi konventióra, nem csak jogosult, de köteles is a marhavész gyanújában álló román marhák behozása ellen a legszigorubb övrendszabályokat használni.

A román politikuskok, kik Ausztria-Magyarország ellen irányult ellenséges érzelmeiknek a politika terén mindenütt nagy számban levő tudatlan tömeg előtt óhajtának élénk kifejezést adni, sokkal bőlebben cselekednének, ha panaszaiikkal, melyek tárgyat a részünkről Romániával szemben multhatatlan szükségességek tartott egészségügyrendőri rendszabályok képezik, Francia, Angol, vagy Németországhoz fordulnának.

Azon véleményben vagyunk, hogy Románia, melynek kivitele főleg gazdasági természetű és élő állatokból áll, leginkább kívánhatja a szerződés létrejöttét. Magyarország e tekintetben csakis Ausztria érdekeit tartja szem előtt, mi azonban megszünk ott, hol saját gazdasági érdekeinek károsítása kezdődik.

A kérdés megoldása az Ausztria és Magyarország közötti gazdasági viszonyok bonyolodottsága, valamint a Romániában e kérdésben uralkodó helyzet zavarodottsága miatt igen nehéz.

Teljesen osztrák Neményi Ambrus képviselőnek a kereskedelmi miniszterhez intézett interpellációjában kifejtett nézetét. A jelenlegi helyzetet jellemző beszédből az érdekes momentumokat lehetőleg kimerítően közöljük a következőkben:

„Előnyösebbnek tartanék inkább egy szerződés nélküli helyzetet, mint az olyat, melyben ugyan szerződéssel bírnánk, ez azonban csakis általunk tartatnék tiszteletben. Mert mit láttunk eddig is? Azt, hogy a román vámhivatalok közlegei összes forgalmunkat a legnagyobb kimélettellegel vexáltak; láttuk, hogy a román igazságszolgáltatás hazánkfiat sem egyenl, sem vagyonjogi tekintetben nem részesít elegendő védelemben; láttuk, hogy a szerződés tiszta, érthető szavai ellenére, sőt annak nyílt lenézésével erőszakos rendszabályok léptetettek életbe s városi szabályok nyertek jogervényt, melyek egyes-nesen oda irányultak, hogy a magyar alattvalók kereskedelmi szabadságát konfiskálják, s szóval: azt láttuk, hogy a szerződés által nyújtott előnyök ránk nézve szüntelenül rovidítottak, míg az általa nyújtott hátrányokat annál nagyobb mértékben viselni kénytelenítettünk, holott a másik fél csakis az előnyöket élvezvén, a ráharamló kötelességeket egyszerűen nem teljesíti.

Ilyen helyzetnél mindenesetre többre becslőm a szerződés lebontását, mi által mindkét fél szabadon cselekedhetik kénye szerint. S itt, különösen az Ausztriában uralkodó közveleményre való tekintettel egy megjegyzést tartok szükségesnek.

Az Ausztriában szokások előtetelnek elejét vevendő, kijelentem, hogy én, a mi legalább magamat illet, és szerződés becsett épen nem kicsinylem, sőt hogy kívánatosnak is tartom a szerződés megújítását.

Teszem ezt, habár meg vagyok győződve afelől, hogy Ausztriával való vámegységünk hátrányai schol sem tűnnek fel, hogy úgy mondjam, oly plastikus akabban, mint e szerződésben. Mindamellett ismétlem, hogy e megtörlés dacára a szerződés megújítását ajánlatosnak tartom, de csak úgy, ha kielégítő garanciákat látok arra, hogy a szerződés ugyan oly nyílt szüntetésrel és pontossággal tartatik tiszteletben a másik szerződő fél által, mint a mily őszintén és pontosan tartatik az meg részünkről. Ha e garanciákat meg nem kaphatjuk, akkor a szerződés teher leendő a monarchia mindkét államan, melytől magunkat megszabadítani kellene, nem pedig előny, mely részünkről akár csak a legcsekélyebb aldozatot is megérdemelne.

Miután meggyőződéssem szerint a monarchia mindkét állama és ezek kormányai között e tekintetben

különbség nem létezik, fel kell világosítani az érdekelt köröket idejekorán és leplezetlenül arról, hogy szükség esetén készen legyünk ama sajnos eventualitásra, mely monarchiánkra mások által rákényszerítettnek, melynek költségei és veszélyei azonban azt hiszem, első sorban annak könyelmű előidőzőre hármanának. Mert az Ausztria-Magyarország s Románia közt kitört vámháboru lehet előnyvel Németországra, talán Angolországra és más államokra is, de hogy mily előny érne Romániát, mindeddig meg nem tudhattam, bárha épen azon részét tanulmányoztam a román közveleménynek, mely a monarchiánk ellen megvívandó vámháborut oly igen kívánja.”

A díjnokok munkaszünete járásbírósgunknál és törvényszékünkél még egyre tart. A kérdés különben ma már országossá vált. Az országgyűlési szabad-élvű párt folyó hó 4-én tartott értekezletén ugyanis Antal Gyula dr. városunk országgy. képviselője kérdést intézett a kormányhoz a pécsi kir. törvényszékénél, valamint a pécsi, siklósi és mohácsi kir. járásbírósgoknál beállott munkaszünet tárgyában, kérve mielőbbi orvoslást. A kérdésre Tisz a Kálmán miniszterelnök azon választ adta, hogy az esetet közli az igazságügyi miniszterrel, ki hatáskörében bizonyára megteendő a szükséges intézkedéseket.

Ez ügyben a pécsi ügyvédi kamara az igazságügyi miniszterhez feliratot intézett, melyet — magán értesülésünk alapján — a következőkben ismertünk:

Nagyméltóságú m. kir. Igazságügyi miniszter Úr!

Az 1874. évi 34. t. c. 19. §-a által biztosított jogunkból kifolyólag, melyet mindig a törvény által ránk rótt kötelességnek szeretünk tekinteni, a kamara fennállása óta folyton harcolunk igazságszolgáltatási állapotaink javításáért; évi jelentéseinkben s a felmerült szükséghez képest ezen kívül is Nagyméltóságodhoz intézett feliratainkban híven feltártuk a bíróságainkál észlelt hiányokat; de mindezen fáradozásaink nem csak hogy meddőeknek bizonyultak, hanem mindinkább meg kell érlelődnie bennünk azon meggyőződésnek, hogy igazságszolgáltatásunk az állam mostoha gyermekeinek tekintetik, melytől a többi hatalmi körök számára az egészséges fejlődés minden tényezője lassankint elvonatik.

Nem szólnék itt most a helybeli bíróságok szük és célszerűtlen helyiségeiről, melyek nagy mértékben hozzájárulnak az ügymenet zavarainak előidőzéséhez, sem a bírói személyzetnek a folyton nagyobbodó ügyforgalom igényehez mért elégtelen voltairól, az ok, mely jelen felszólalásunk megtevére kényszerít, a bíróságaink kezelő személyzeténél kitört válság, melyről Nagyméltóságod a pécsi kir. törvényszék elnöke által már hihetőleg értesítettet is.

A folyó évre ugyanis Nagyméltóságod a pécsi királyi törvényszék területén lévő összes bíróságoknál alkalmazott 44 díjnok számára csak 7563 frtot engedélyezett, noha tavaly ugyanezeknek 16353 frt 35 kr-t fizettettek ki. Ezen intézkedés oka vagy az lehet, hogy bíróságainkál eddig felesleges számban alkalmaztatott a segédszemélyzet, vagy az, hogy a díjnokok eddig teljesített szolgálataikkal arányban nem álló dús javadalmazásban részesültek.

Hogy az első indok nem felel meg a valóságnak, arról egy pillantás a bíróság ügyforgalmi adataiba, melyek Nagyméltóságodhoz felterjesztettek, mindenkit meggyőzhet, ki csak némi fogalommal is bír az ügykezelésről. Így a pécsi kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál a múlt évben 24280 iktatott ügydarab feldolgozására alkalmazva volt 7 írnök és 18 díjnok. Az írnökök közül egy az iktatással, egy a kiadmányozással, egy az irattár kezelésével annyira el van állandón foglalta, hogy nem csak ezeknek nem marad idejük a kiadmányok leírására, hanem a roppant terjedelmű mutatókönyv készítése és az irattári teendők, hova a határidők nyilvánartatása és a feleknek való értesítés adás is tartoznak, még egy-egy díjnok idejét és munkásságát is igénybe veszik. Ha most vesszük még, hogy a telekkönyvi tárban naponként d. e. 10—11 óráig s d. u. 2—3 óráig a feleknek való értesítés-ás is legalább 3—4 egyéni igényel, mert hetenkint 600—900 félnek kell telekkönyveit kikeresni és elmagyarázni, a tulajdonképeni irodai munkásságra csak 4 írnök és 12 díjnok maradt állandón rendelkezésre. Ezek a lefolyt 1885-ik évben másoltak 21612 darab bírói határozatot és pedig többnyire az annyira időrabló géptíval és készítettek 6663 darab telekkönyvi másolatot, természetesen jó részben több ivre terjedő. Jut tehát minden egyévre — évenként 300 munkanapot számítva — mindennap 4¹⁰ ügydarab leírása (sokszor több példányban), egyeztetése, kézbesítése iekkel való felszerelése és egy s 1/10 telekkönyv le-másolása és egyeztetése. Hogy ezen munka teljesítése a kezelő személyzetnek elég hosszúra szabott hivatalos idejét teljesen betölti, igazolja már azon körülmény is, hogy, dacára a szigorú felügyeletnek, a pécsi kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál f. évi ápril 1-én 4000 elintéztet és foganatosított ügydarab és 140 darab másolatára megrendelt telekkönyv várt leírásra, mely nagy hátrálék épen onnét eredt, hogy Nagyméltóságod bevezetésileg jelzett intézkedése folytán a a telekkönyvtől most évi december hó 13-án 7 díjnok elbocsájtattot s a megmaradt személyzet az ellátandó munka feldolgozására elégtelennek bizonyult.

Azon körülmény, hogy a múlt évben a siklósi s a folyó évben a dárdai járás telekkönyvei az illető

járásbírósgokhoz osztattak be, legalább eddig a pécsi kir. törvényszék telekkönyvi ügyforgalmát észrevehetőleg nem csökkentette, mert f. é. ápril 1-ig már 5818 ügydarab érkezett az iktatóba, ugy, hogy az idei ügyforgalom is előre láthatólag fel fog rugni 23000 ügydarabra.

A pécsi kir. járásbírósgnál alkalmazva volt 3 írnök és 5 díjnok. Az írnökök egyike teljesítette az iktatást, iktatván a múlt évben 13537 polgári és 3368 fenyítő ügydarabot; a másik végezte a kiadói teendőket, egy díjnok pedig az irattár rendben tartásával, a mutató és kezelési könyvek vezetésével s a feleknek való értesítés adással foglalkozott; maradt tehát a bírói határozatok leírására 1 írnök s 4 díjnok, kik tisztáztak a múlt évben 15200 darabot, ugy, hogy egy egyévre naponként átlag 10 darab esett, mely eredmény egyedül az által volt elérhető, hogy a múlt év végén még a 8 órai munkaidő is a nagy hátrálék feldolgozásáig a járásbíró intézkedése folytán meghosszabbítottot s még is f. é. ápril 1-én 500 elintéztet ügydarab maradt letisztázatlanul.

Ugyanezen járásbírósgnál volt a két rendes törvényszolgán kívül még egy napidíjas hivataloszo alkalmazva, mert az egyik szolgának a törvényszék, ügyészség, árvászek, városi hatóság, szolgabírósg és adóhivatalhoz szülő helybeli posta kihordásával van elég dolga, a másiknak pedig a naponkinti tárgyalások idején a bíróságnál kell tartózkodnia a felek utbaigazítása és egyéb felmerülő teendők ellátása végett s így a kézbesítések eszközzésére csak egy hivataloszo áll teljesen rendelkezésre; kézbesített pedig ezen személyzet által a múlt évben 21182 helybeli és 7986 vidékről érkezett ügydarab.

Hasonlók a viszonyok — az alkalmazott kezelő személyzethez arányítva — a vidéki kir. járásbírósgoknál is; ily ügyforgalom mellett tehát épen nem lehet azt állítani, hogy az eddig alkalmazásban volt kezelő és napidíjas személyzet annyira fölös számban van, hogy annak felénél kevesebb elegendő volna, pedig Nagyméltóságod a múlt évi összeg felénél is kevesebbet méltóztatott e célra engedélyezni a folyó évben.

Azt sem hihetjük, hogy Nagyméltóságod a napidíjasoknál az előtt napjára járó 1 frt díjat az állam részéről oly pazarlásnak tartaná, mely felénél is többel megszoríthatna lenne, pedig elvitázhatatlan tény, hogy Nagyméltóságod 44 díjnok évi fizetésére a f. évben csak 7563 frtot engedélyezett, melyből egy díjnokra alig jut napjára 41 kr. Valóban szegyeletlen állapot ez. Mihez fogjon ily díjazással azon egyén, kinek egész idejét ily nyomorúságos alaminzárta az állam veszi igénybe s megköveteli, hogy buzgón és lelkiismeretesen teljesítse kötelességét; hisz ehhez képest a favagó, a napszámos fejedelmi díjazásban részesül munkájáért, sőt az utca koldusa is képes ennél többet összekegyetni. Ily díjazás akaratlanul is a korrupció terjesztésére vezet, mert ez a legprimitívebb életszük-segletet lefedésére sem lévén elegendő, az így díjazott egyén kénytelen lenne tiltott és tisztességtelen utakon megkeresni az élte fenntartásához szükséges eszközöket, mire pedig a bíróságoknál ezerféle mód és alkalom kínálkozik.

S a következők megmutatja, hogy a takarékossgág ezen tulhajtása a gyakorlatban képtelenségre vezet; ápril hó 1-től kezdve, melynél tovább a törvényszéki elnök a drákói intézkedést el nem odázhatta, bíróságaink irodái üresek, a napidíjasok tömegesen odahagyták irodáikat s most napról-napra rohamos gyorsasággal nő a hátrálékok lavínája, eltemetést fenyegetve a magyar igazságszolgáltatásnak még azt a kis reputációját is, mely a bíróságoknak csekély javadalmazásukkal arányban bizony nem igen álló ügybuzgósága eddig megmentetett.

„Justitia regnorum fundamentum“ ez az arany igazság fel nem található többé a gyakorlati politika szótárában, mert csak az igazságszolgáltatás érdekei azok, melyeknek folyton hátrálniok kell a pénzkérdés miatt. Ha oly nagy a pénzhány, hogy az igazságszolgáltatás terén minden reform keresztálytételét gátolja, miért nem érhető ez a hadügy terén, miért szerveztettek az állami igazgatás más aigában is újabb és újabb intézmények és hivatalok, miért jut az állandó kataszteri hivataloknál minden díjnoknak 1 frt 50 kr, 2 frt napidíj; hisz az állam nem fordít annyit az igazságszolgáltatásra, mint a mennyit bélyeg, itéleti és bekebelezési illetékek címén az igazságszolgáltatási funkciókért bevételez.

Kérjük tehát Nagyméltóságod, hogy a válságossá vált helyzetben a múlt évhez hasonló összeg utalványozása által sürgősen segíteni méltóztatás, nehogy az egész megyében végkép elakadjon az igazságszolgáltatás menete.

Együttal az iránt is bátorodunk eszedzni Nagyméltóságodhoz: kegyeskedjék tekintélyes szavát az igazságszolgáltatás háttérbe szorított érdekei megóvására hathatósan felelni, hogy igazságügyünk megszűnjék valahára az állam mostoha gyermeke lenni s felemelkedék azon polcra, mely őt államfenntartó feladatánál fogva méltau megilleti.

Kelt a pécsi ügyvédi kamara választmányá által 1876. évi ápril 1-én tartott ülésében.

Grünbuth Ignác indítványára — hogy a közigazgatási bizottság — az ügyvédi kamara felfogását magdévá tevén — szintén feliratot fog intézni az igazságügyi miniszterhez. — A hét folyamán a díjnokok azon ajánlattal léptek az ügyvédi kamara elé, hogy ők újból folytatják a munkát, ha a 40 krnyi napidíj az ügyvédek 80 krra kiegészítik. Ez ajánlat azonban — igen természetesen — nem fogadtatott el. Véleményünk szerint — s azt hisszük, e véleményünkkel nem állunk egyedül — legheylesebb s talán egyedül célra vezető eljárás lenne, ha a díjnokok napidíját 40 krra leszállító törvénzégi elnöki végzés megsemmisítették s a rendelkezésre álló összeg erejéig 1 frt napidíjjal alkalmaztatnának azon díjnokok, kik erre legalkalmasabbak. Ha aztán e munkaerő nem lenne elégséges, a miniszter nem tehetne egyebet, mint az irodaállányt felemelni akár póthitel árán is. Az ily póthitel — meg vagyunk győződve — mindenki szívesen szavazná meg.

Az országos magyar kertészeti egyesület 1886. évi április hó 25-étől május hó 2-áig tartó első tavaszi kiállítására vonatkozó közlései:

- I. Általános megjegyzések.
1. §. Az orsz. magyar kertészeti egyesület első tavaszi virágkiállítása remélhetőleg a nagy iparcsernok déli részében (Városliget) 1886. április 25-én d. e. 11 órakor ünnepélylyel nyílik meg és május 2-án záratik be.
2. §. E kiállítást az orsz. magyar kertészeti egyesületnek e végre kiküldött 6 tagu rendező-bizottsága vezeti.
3. §. A kiállításon a magyar korona országainak minden kertésze és kertkedvelője részt vehet.
4. §. A kiállítás tárgyainak bejelentő iveri a kiállító által kivánt terület pontos feljegyzésével az orsz. magyar kertészeti egyesület titkári hivatalában legkésőbb f. é. április 15-ig nyujtandók be.
5. §. A térdíj méterenkint egyesületi tagoknak 50 kr, nem-tagoknak 1 frt; ezen térdíj az elfogadó igazolvány átvétele után azonnal feljuztendő. 20 m-nél nagyobb tér szüksége esetében a kiállítás bizottsága díjkezdvezményt nyujthat.
6. §. A kiállításra szánt tárgyak a kiállítás helyiségebe ápril 20—23-ig bérmentve küldendők be az orsz. m. kertészeti egyesület címére.
7. §. Gyöngébb meglehází növények, nemkülönbén friss gyümölcs meg április 24-ikéig délig is beküldhetők.
8. §. Levágott virágok s a belőlök összeállított díszítésk stb. a kiállítás megnyitása napján reggeli 9 óráig szállíthatók a kiállítási csarnokba.
9. §. Élő növények érthetően és helyesen nevezendők meg s egészséges, jól nevelt állapotban állítandók ki.
10. §. A kiállítók nevei, nemkülönbén a kiállítási program számai, melyek a kiállítási tárgyak versenyeznek, az elrendezésnél feltűnően helyezendők el.
11. §. A kiállított növények ápolásáról, egyéb kezeskedés nélkül, a kiállítás tartama alatt az orsz. m. kertészeti egyesület gondoskodik. A tárgyak a kiállítás bezárására következő napon elvándók; vidéki kiállítók tárgyai saját költségükre fognek visszaküldetni.
12. §. A kiállítás tárgyai a kiállítás tartama alatt nem távolíthatók el; e tekintetben csupán az érdekeny meglehází növények és élő virágunkak képeznek kivételt, a melyek azonban ez esetben újakkal cserélendők fel.
13. §. A kiállítás részletes programjában felüntetett s meghatározott növények számának minimuma mindenkor megtartandó.
14. §. A kiállítók tárgyait az orsz. magyar kertészeti egyesület arany-, ezüst- vagy bronz-oklevéllyel fogja kitüntetni; azonfelül még különféle díjakkal jutalmazni.
15. §. A kiállítás tárgyainak bíralata és kitüntetése 1886. ápril 25-én délelőt történik; a bíraló bizottság által megítelt oklevelek és pénzdíjak az illető csoportokon világasan kifüggesztetnek, nemkülönbén az egyesület szakközölyében is közéé fognak tetetni.
16. §. A kiállítás tárgyainak részletes lajstroma, továbbá a katalógus részére szükséges adatok legkésőbb ápril 22-ig küldendők be; későbbben beérkezett lajstromok már nem vehetők figyelembe.
17. §. Az orsz. magyar kertészeti egyesület első tavaszi kiállítására bejelentő iverk az egyesület titkári hivatalában (IV. Koronaherceg-utca 16. sz.) kaphatók s két példányban nyujtandók be; a bejelentések elfogadásáról az illetők 6 nap lefolyása alatt értesülnek.
18. §. A kiállítás ápril hó 25-én d. e. 11 órakor ünnepiesen nyílik meg.
- II. Program.
1. osztály. Nyílt virágok és más dísznövények. Tárgyai: 1. Legújabb és értékes, nemkülönbén tenyésztes néhezajegyű járt növények gyűjteménye. 2. Cya-deák, Lataniák, Phönixek s a legkülönbözöbb nemű Pálmaék gyűjteménye jól művelt állapotban. 3. Legálabb 25 fajtából álló Draecaena gyűjtemény. 4. A legszébb és legkülönbözöbb nemű Páfrányok csoportja. 5. Orchideák és Bromeliák közül álló csoport, legalább 30 faj. 6. Caméllia, Az aleák és Rhododendronokból összeállított csoport, különös tekintettel szép formáikra. 7. Hagymás és gumós növények csoportja viritó állapotban. 8. Válogatott s legújabb Coniferák szépen rendezett csoportja. 9. Hidegházi növényekből összeál-

mindkét állama és ezek kormányai között e tekintetben

